

V českém vzdělávacím systému spadají všichni žáci s nedostatečnou znalostí českého jako cizího jazyka (tedy nejen cizí státní občané) mezi tzv. žáky se speciálními vzdělávacími potřebami¹. Díky tomu mohou být ve vzdělávání podpořeni konkrétními opatřeními. Legislativa² stanovuje 5 stupňů podpůrných opatření podle závažnosti potřeb žáka a intenzity potřebné podpory. Nejnižší 1. stupeň přitom realizuje sama škola a vytváří k němu **plán pedagogické podpory**. Pro vyšší stupně opatření (z nichž už plyne i nárok na finanční prostředky) je nutné, aby je doporučilo školské poradenské zařízení. Pro většinu žáků je tímto zařízením **pedagogicko-psychologická poradna (PPP)**; pro žáky se závažnějšími hendikepy pak speciálně pedagogické centrum (SPC). Na základě tohoto doporučení škola vytváří individuální vzdělávací plán (IVP).

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN (IVP)

Pro žáka je na základě doporučení vytvořen **individuální vzdělávací plán (IVP)** nebo **Plán pedagogické podpory**, s nímž musí být před začátkem jeho realizace **rodič podrobně seznámen a dát písemný souhlas** s jeho zněním.

Tento plán je naplňován v žákově škole. Je proto klíčová součinnost školy. Pracovníci poradny také do školy pravidelně docházejí a průběh poskytovaných opatření a pokroky žáka s pedagogy vyhodnocují a konzultují. Na základě toho je plán je průběžně aktualizován podle potřeb dítěte.

PŘEHLED NĚKTERÝCH PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ PRO ŽÁKY S OMJ:

- ✓ Individuální vzdělávací plán; plán pedagogické podpory
- ✓ Až 3 hodiny češtiny jako druhého jazyka týdně navíc (v rámci pedagogické intervence)
- ✓ Asistent pedagoga
- ✓ Úprava učiva a hodnocení
- ✓ Speciální učebnice a pomůcky
- ✓ uzpůsobení podmínek přijímacích zkoušek na SŠ, případně při skládání maturitní zkoušky
- ✓ ...a další

Podpůrná opatření jsou jediným zdrojem finanční podpory pro děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) s českým občanstvím, které nemají ze zákona nárok na jazykovou přípravu.

Jsou důležitým nástrojem pro dlouhodobou podporu dětí s OMJ, bez které se nemůžou plnohodnotně zapojovat do výuky.

Podle odborných studií trvá 5 až 7 let, než se dítě s OMJ naučí aktivně používat akademický jazyk, nezbytný pro jeho školní úspěšnost.

1. Viz §16 Zák. 561/2004 Sb. školského zákona v platném znění a návazná legislativa
2. Vyhláška 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními potřebami <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>
- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

- ▶ [Školská poradenská zařízení \(ŠPZ\)](#)

وفقاً للنظام التعليمي التشيكي، يندرج جميع التلاميذ الغير ناطقين باللغة التشيكية كلغة أم، أو الذين لا يجيدونها بما يكفي تحت فئة التلاميذ ذوي الاحتياجات الخاصة¹ (وليس فقط في حال كانوا أجنب). بفضل هذا يمكنهم التمتع بإجراءات دعم ملموسة خلال عملية التعليم. تحدد القوانين 5 مستويات من إجراءات الدعم حسب مدى احتياجات التلميذ وكثافة الدعم المطلوب. المستوى الأول (أي الأدنى) يتم تنفيذه من قبل المدرسة نفسها التي تُعد في إطاره خطة الدعم التعليمي. أما المستويات العليا للإجراءات (والتي يترتب عليها الحق في الحصول على الأموال) فإنه من الضروري أن توصي بها إحدى المنشآت الاستشارية التعليمية. بالنسبة إلى معظم التلاميذ تكون المنشأة المعنية هي مكتب الاستشارات التربوية النفسية (PPP)؛ بالنسبة إلى التلاميذ ذوي الاحتياجات الأشد نسيباً تكون المنشأة المعنية هي المركز التربوي الخاص (SPC). بناء على هذه التوصية تُعد المدرسة الخطة الفردية للتعليم (IVP).

الخطة الفردية للتعليم (IVP)

بناءً على التوصية، تُعد للتلميذ الخطة الفردية للتعليم (IVP) أو خطة الدعم التعليمي، ولكن قبل بداية تنفيذها يجب أن يتم إحاطة أحد الوالدين علماً بتفاصيل الخطة وأن يعطي الوالد موافقته خطياً على صياغتها. هذه الخطة يتم تنفيذها في مدرسة التلميذ. لذا، تعاون المدرسة لا يستغنى عنه. علاوة على ذلك، يزور موظفو مكتب الاستشارات المدرسة بانتظام ويقومون مع المدرسون سير الإجراءات المتخذة والتقدم المُحرز من قبل التلميذ ويقومون بالتشاور بخصوص هذه الأمور. وبناءً على ذلك يجري تحديث الخطة بشكل مستمر وفقاً لاحتياجات الطفل.

قائمة ببعض إجراءات الدعم للطلاب غير الناطقين باللغة التشيكية كلغتهم الأم:

- ✓ الخطة الفردية لتعليم؛ خطة الدعم التعليمي
- ✓ 3 ساعات إضافية أسبوعياً على الأكثر من دروس اللغة التشيكية كلغة ثانية (في إطار التدخل التعليمي)
- ✓ توفير مساعد للمدرس
- ✓ تعديل كل من المنهج الدراسي والتقييم
- ✓ كتب مدرسية خاصة وأدوات خاصة
- ✓ تعديل شروط امتحانات القبول في المدارس الثانوية أو (عند الحاجة) يتم التعديل أثناء أداء متحاً التخرج
- ✓ (أي امتحان البكالوريا، maturita بالتشكيكية)
- ✓ إجراءات أخرى...
- إجراءات الدعم هو المصدر الوحيد للدعم المالي للأطفال حاملي الجنسية التشيكية ولغتهم الأم مختلفة (OMJ) (يتحدثون بلغة مختلفة غير اللغة التشيكية) ليس لهم الحق في الحصول على دروس اللغة التشيكية طبقاً للقانون. تعتبر آليات مهمة لدعم أطفال لغتهم الأم مختلفة على مدى طويل لا يستطيعون الاندماج في التعليم بدون هذا الدعم بأسلوب فعال.
- وطبقاً لدراسات الخبراء لا يبدأ الطفل الذي لغته الأم مختلفة أن يستخدم اللغة الأكاديمية المطلوبة لينجح في الدراسة بأسلوب فعال إلا بعد 5 أو حتى 7 سنوات.

1. انظر البند 16 من القانون 2004/561 (قانون التعليم) في صياغته المعمول بها والتشريعات ذات الصلة
2. المرسوم رقم 27/2016 بشأن تعليم التلاميذ ذوي الاحتياجات الخاصة

<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

روابط مفيدة:

<https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>

<https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

▶ المنشآت الاستشارية التعليمية (المختصرة بـ"ŠPZ")